

Rahoitetut erilliset teemahankkeet (toteutus päättynyt 31.12.2022)

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy (www.hamk.fi), Hämeenlinna

Hanke: Tulevaisuuden maanviljelijät

Hankkeen toteutusaika: 1.4.2021 – 31.12.2022

Hankkeen kokonaisbudjetti: 400 000 €, johon tukea myönnetty 400 000 €

Hankkeen kuvaus: Tulevaisuuden maanviljelijät-hanke on maatalousalan oppilaitosten yhteinen kehittämishanke. Se jatkaa "Ravinne- ja energiaomavarainen maatila" sekä "Vähähiilinen maatila"-hankkeissa alkanutta maatalousalan oppilaitosten ja opetusmaatilojen yhteistyötä. Hankkeessa on mukana kolme toisen asteen ammatillista oppilaitosta ja kuusi ammattikorkeakoulua. Hankkeen punaisena lankana on kestävä tuotanto, yhteistyö ja kokeilukulttuurijattelun soveltaminen maatalousalan oppilaitosten toiminnassa. Hankkeessa etsitään ratkaisuja kestäväan tuotantoon, ravinteiden kierrätykseen, biokaasun hyödyntämiseen sekä ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Hanke jakaantuu neljään työpakettiin: 1. Luonnonvara-alan oppilaitosten yhteistyön kehittäminen, 2. Uudet opetus- ja oppimistavat, 3. Käytännön kokeilut opetusmaatiloilla sekä 4. Tiedonvälitys.

Hankkeen visiona on kilpailukykyinen, laadukas maatalousalan koulutus ja kestävät maataloustuotannon menetelmät. Pitkällä tähtäimellä tavoitellaan sellaista yhteistyö- ja toimintakulttuuria, joka perustuu ketterän kokeilukulttuurin hyödyntämiseen ja reaktiiviseen toimintakykyyn oppilaitoksissa. Lyhyen tähtäimen tavoitteena on parantaa oppimisympäristöjä, opetus- ja oppimismenetelmiä sekä oppimiseen ja opetukseen tarvittavia sisältöjä, materiaaleja ja työmenetelmiä. Hankkeessa luodaan verkostoja, kehitetään opetus- ja yhteistyömaatiloilta saatavan tiedon keruu- ja analysointimenetelmiä sekä digitaalisia ja monimediaisia autenttiseen tietoon perustuvia sisältöjä. Keskeisessä roolissa ovat toiminnalliset oppimismenetelmät, uudet sisällöntuotannon tuottamis- ja jakelutavat sekä käytännön kokeilut opetusmaatiloilla.

Hankkeessa tuotettavat tilakohtaiset ravinne- ja energiaviisaat ratkaisumallit toimivat esimerkkeinä tulevaisuuden viljelijöille. Hankkeessa järjestetään virtuaalisia retkiä ja webinaareja. Tuloksista kerrotaan artikkeleissa ja tietokorteissa. Tiedotus tapahtuu uutiskirjeiden ja sosiaalisen median avulla. Tulokset kieliversioineen jaetaan julkisesti internetissä, josta ne ovat koko ajan hyödynnettävissä. Englanninkieliset materiaalit edistävät oppilaitosten kansainvälistymistä.

ProAgria keskusten Liitto ry (www.proagria.fi), Vantaa

Hanke: Maatalouden ravinteet ja energia käyttöön

Hankkeen toteutusaika: 1.5.2021 – 31.12.2022

Hankkeen kokonaisbudjetti: 400 000 €, johon tukea myönnetty 100 %.

Hankkeen kuvaus: Hankkeen pääasiallinen tarkoitus on edistää biomassojen prosessointia ravinne- ja energiatuotteiksi fasilitoimalla ja ohjaamalla alan pk-yrityksiä kehittämään liiketoimintaansa ja opastamalla rahoituskelpoisten hankesuunnitelmien ja -hakemusten laatimisessa. Hankkeessa tehtävät toimenpiteet lisäävät tietoa biomassojen käsittelytekniikoista, ravinne- ja energiatuotteiden tuottamiseen saatavilla olevasta rahoituksesta ja kehittämistarpeista. Työpakettien 1–3 puitteissa tuetaan raaka-aineiden omistajia, jalostajia, urakoitsijoita ja loppukäyttäjiä rahoituksen hakemisessa, kumppanien löytämisessä, suunnitelmien tekemisessä sekä asiakkuuksien rakentamisessa niin ravinne- kuin energiatuotteille.

Neuvonnan kohteena rahoituksen löytämisessä ovat erityisesti kehitysvaiheessa olevat tekniikat tai niiden vieminen tuotantoon. Hankkeessa tuotetaan asiakaskohtaisen neuvonnan lisäksi tiivistettyjä ja rakenteeltaan yhteismitallisia viestintätuotteita prosessitekniikoista, lannoite- ja energiavalmisteiden tuottamisesta ja lannoittamisesta ja orgaanisten ravinnetuotteiden synergisistä hyödyistä tarpeellisin osin. Hankkeen toiminnallisista aktiviteeteista keskeisiä ovat perusrakenteeltaan vakiomuotoiset ja vahvasti moderoidut työpajat. Teemoja ovat rahoitus, urakointi, tekniikkaosiot, lannoitus ja asiakkuudet soveltuvin osin yhdistettynä.

Tavoitteena on vähentää tuotantorakenteesta johtuvia alueellisia ravinnekeskittymiä, lisätä kierrätysravinteiden kiinnostavuutta, saatavuutta, käyttökelpoisuutta ja kilpailukykyä, edistää väkevyysastetta parantavia tekniikoita neuvomalla rahoituksen hakemisessa ja saada ympäristön ravinnepotentiaali maatalouden käyttöön kestävästi. Näiden seurauksena on tarkoitus kasvattaa kierrätysravinnemarkkinoita ja lisätä biokaasulla tuotettua energiaa maataloudessa sekä asiakkuusmarkkinoilla. Hankkeessa lisätään Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman ja muiden kestävästä taloutta tukevien rahoitusinstrumenttien vaikuttavuutta poistamalla tiedollisia esteitä niiden saatavuudesta, hakemisesta ja soveltuvuudesta. Lisäksi autetaan erilaisten säännösten tulkitsemisessa ja hyväksyttävien sekä turvallisten ravinnetuotteiden markkinoille saattamisessa.

Hanketta toteuttaa ProAgria Keskusten Liitto ja tuensiirtokumppanina on Svenska Landbrukssällskapens Förbund. Yhteistyötä tehdään myös alueellisten ProAgria-keskusten ja asiantuntijaorganisaatioiden sekä alueellisten hankkeiden sekä biokaasu- ja lannoitetoimijoiden kanssa.

Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto (FIFUR) (www.fifur.fi), Vantaa

Hanke: Turkiseläinkehityksen ympäristöjalanjäljen ja ravinnekierron kehittämishanke (TASSUNJÄLKI-hanke)

Hankkeen toteutusaika: 1.6.2021 – 31.12.2022

Hankkeen kokonaisbudjetti: 300 000 €, johon tukea myönnetty 100 %

Hankkeen kuvaus: TASSUNJÄLKI hankkeen keskeisenä tavoitteena on jalkauttaa tehokkaasti olemassa olevaa ympäristötutkimustietoa erityisesti turkistuotannon ja turkiseläinlannan ravinnekierron ja ilmastovaikutusten näkökulmasta. Hankkeessa hyödynnetään keväällä 2021 valmistunutta turkiksen ympäristöjalanjälki-kriteeristöä ja sen perustalle kehitettyä ympäristöjalanjälkilaskuria. Kriteeristön 16 ympäristövaikutusluokasta turkiseläinkehityksen näkökulmasta tärkeimmät mittarit ovat happamoituminen sekä maalla, makeassa vedessä ja merivedessä tapahtuva rehevöityminen sekä ilmastovaikutukset. Turkistuotannon ympäristöjalanjälkikriteeristö (PEFcr) on tehty Euroopan komission ympäristöjalanjäljelle (Product Environment Footprint, PEF) asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tavoitteena on lähitulevaisuudessa myötävaikuttaa, että turkiksen PEF-kriteeristöstä tulisi osa EU:n virallista ympäristöjalanjälkikriteeristöä.

TASSUNJÄLKI hankkeen rungon muodostaa 20–30 turkistilan pilottijoukko, joille lasketaan tilakohtainen turkistuotannon ympäristöjalanjälki ja sen perusteella ympäristöjalanjälkiraportti. Hankkeen aikana tila saa myös raporttiin perustuvaa tilakohtaista neuvontaa, miten hän omalla toimin-allaan voi pienentää tilan ympäristöjalanjälkeä. Hankkeen toisella tasolla tiloilta kerättävää materiaalia hyödynnetään koko turkiseläinkehityksen koskevilla laskelmissa. Tavoitteena on tunnistaa kriittisiä osatekijöitä ja hakea näille vaihtoehtoisia ratkaisuja sekä arvioida sekä näiden ratkaisujen merkitystä turkiseläinkehityksen, elinkeinon ravinnekuormittavuuden ja yhteiskunnan näkökulmasta. Hankkeen kolmas pääkokonaisuus on turkiseläin ravinnekiertoon ja ympäristöjalanjälkeen liittyvien sidosryhmien verkostoitumistyö ja synergia-ryhmien

kokoaminen. Synergiaryhmien kokoamisen tavoitteena on edesauttaa olemassa olevien ja hyviksi havaittujen menetelmien sekä uusien innovaatioiden etenemistä kohti konkreettisia kehittämishankkeita ja käytännön sovelluksia.

Tämä hanke edesauttaa merkittävästi turkiseläinten lannan sisältämien ravinteiden ravinnekierron tehostamista sekä kokonaisuudessaan suomalaisen turkistuotannon ympäristöjalanjäljen parantamista. Hankkeen tuloksia tullaan hyödyntämään FIFUR ympäristöstrategiassa. Hanke on Suomen Turkiseläinten Kasvattajain liiton (FIFUR) koordinoima ja se toteutetaan FIFUR:in, Kannuksen tutkimustila Luova Oy:n, Luonnonvarakeskuksen (LUKE) ja Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) yhteishankkeena.